

Кыргыз Республикасы: Экинчи Ыссык – Көлдү туруктуу өнүктүрүү долбоору

Долбоордун аталышы	Экинчи Ыссык-Көлдү туруктуу өнүктүрүү долбоору	
Долбоордун номери	50176-002	
Өлкө	Кыргыз Республикасы	
Долбоордун статусу	Сунушталган	
Долбоордун тиби/Жардамдын туру	Насыя	
Каржылоонун булагы/Сумма	Насыя: Ыссык – Көл туруктуу өнүктүрүү долбоору 2 Фаза	
	Азия өнүктүрүү фонду	30.00 млн. АКШ долл
Стратегиялык программалар	Экологиялык туруктуу өсүү Жалпы экономикалык өсүү	
Өзгөртүүгө алып келүүчү күчтөр	Өкмөт жана өнөктөштүктөрдүн өнүгүү потенциалы	
Сектор/кичи сектор	Суу жана башка шаардык инфраструктура жана кызматтар – Шаар куруу саясаты, институционалдык жана потенциалдык өсүү – шаардык канализация системасы	
Гендердик теңчилик жана аны эске алуу	Гендердик маселелерди эске алуу	
Маалымат	Кайталангыс табигый сүлүү көл, көл бойлогон жээктер жана аны куурчап турган айлана-чөйрө, 2013 – жылга карата 750,000 ашык туристтери менен өлкөнүн эң белгилүү туристтик регионунун бири болду. Себебинде бул регион, өзгөчө көл жээктериндеги аймактар үчүн туризм экономиканын эң маанилүү кыймылдаткыч күчүнө айланган. Ошол эле учурда, туризм өнүгүүсү менен катар, көлдүн таза жана назик табияты, экосистемасы жана айлана - чөйрөсү кооптонуну күчөтүүдө. Бир эле убакта олиготрофт (азыктандыруучу элементтерге жазды) жана эндорхеис (суу агып чакпаган) болгон көл,	

азыктандыруучу элементтердин жогорулашына жана булганган суулардын коюлуусуна өтө сезкич. Ошол себептен, көлгө адамдардын иш-аракеттеринин кесепетинен калган өтө булганган суюк жана катуу таштандылардын таасири күчтүү.

Аталган көйгөйлөр, көлдүн түндүк жээгинде жайгашкан кичинекей Чолпон-Ата шаарына көбүн эсе тиешелүү. 2012 – жылы 238,000 ашык туристтер менен туризм индустриясынын өнүгүүсүнүн пайдасы көрүү менен бирге калктын ден-соолугуна потенциалдуу коркунуч алып келген экологиялынын булганышы, ага себеп канализациялардын, тазалоочу курулмалардын начар абалы, өнүгө элек катуу таштандыларды кайра иштетүү системасы кооптонууну күчөтүүдө.

Көлдү жана анын тегерегин коргоо жана колдоо үчүн башка көл жээгиндеги шаарлар жана калктуу конуштар экологиялык инфраструктураны жакшыртууга өтө муктаж экендиги белгиленди.

Кыргыз Республикасынын өкмөтү Ыссык-Көл регионунун маанилүү экологиялык жана табигый ресурс дөөлөттөрү экендигин таанып жана узак мөөнөттөгү экологиялык туруктуулугун камсыз кылууда. Жыйынтыгында, 2013-2017 жыл аралыгындагы Кыргыз Республикасынын Улуттук туруктуу өнүгүү стратегиясын кабыл алып, анда туризм экономиканын өнүгүүсүндөгү негизги компонент экендигин белгилеп, анын ичинде Ыссык көл регионун өзүнчө атап өткөн.

Долбоорго негиздеме жана Өлкө байланышы регионалдык стратегия

Долбоор көл жээгиндеги айрым шаардык борборлордо канализация системаларын жакшыртуу жана кеңейтүү аркылуу Ыссык – Көл жана анын тегеренинде саламаттыкты сактоо тармагын жана экологиялынын шарттарын жакшыртат.

Узуну 180 км, туурасы 60-км, аянты 6,200-км² болгон линза түрүндөгү көл дүйнөдө экинчи орунда турган бийик тоолуу көл болуп эсептелет.

Көл жалпысынан ысык булактар жана кар эритинди, анын ичинде 118 дарыя жана агын суулар менен толукталат. Региондун көпчүлүк 43,000-км² жайылтылган бөлүгү Рамсар (суу-саз жерлерге) глобалдык маанидеги биологиялык ар түркүндүк жана ЮНЕСКОнун Ысык-Көл биосфера резервинин бөлүгү катары эсептелет.

Көл бир гана экологиялык, археологиялык жана маданий ресурстарга гана эмес башка жок болуу коркунучунда турган жана сейрек кездешүүчү жаныбарларга да бай.

Ыссык-Көл регионунун айрым шаарларынын жашоочуларынын ден-соолук, гигиена жана гигиеналык шарттары жакшыртылды

Натыйжа

Ыссык-Көл областынын айрым шаарларынын канализация системасы жакшыртылды

Натыйжа

Канализация инфраструктурасы курулуп жана калыбына келтирилди

Таза суу жана агын суулардын институционалдык туруктуулугу жакшыртылды

Географиялык жайгашышы

Кепилдик категориялар

Экология A

Аргасыздан жер которуу B

Жергиликтүү жашоочулар C

Экологиялык жана Социалдык аспектилердин жыйынтыгы

Экологиялык аспект

Аргасыздан жер которуу

Жергиликтүү калк

Кызыкдар тараптар коммуникация, катышуу жана консультация

Долбоорду иштеп чыгуу учурунда

Долбоорду ишке ашыруу учурунда

Ишкердик мүмкүнчүлүктөр

Кеңеш берүү кызматтары РРТА топ 11 эл аралык жана 6 жергиликтүү консультанттардан турмакчы. Жалпысынан 22 эл аралык консультанттар – айлар жана 28 жергиликтүү консультант - айлар

Жооптуу топ

АӨБнын жооптуу кызматкери Заң Хао

АӨБнын жооптуу департамент Борбордук жана Батыш Азия департаменти

АӨБнын жооптуу бөлүмү	Шаар өнүктүрүү жана Суу бөлүмү, CWRD
Аткаруучу Агентстволор	Каржы министрлиги Мамлекеттик карыз бөлүмү, каб 500 Кыргыз Республикасы, Бишкек 720040, Эркиндик Бульвары 58

Расписание

Чечүүчү концепция	14- сентябрь 2016
Факт аныктоо	15-март 2017 31 Март 2017 чейин
MRM	14- июль 2017
Бекитүү	-
Кайра карап чыгуу миссиясынын акыркы этабы	-
Акыркы ДЖМ жаңыртуу	23 сентябрь 2016

Долбоор жөнүндө маалымат долбоор же программа боюнча жалпы жыйынтыкталган маалыматты камтыйт. Долбоор жөнүндөгү маалымат өзгөрүп кете тургандыгына байланыштуу, кээ бир маалымат анын алгачкы версиясына кирген жок, бирок даяр болоору менен берилип турат. Сунушталган долбоордо алдын ала жана божомол маалымат гана көрсөтүлгөн.

Бул Долбоор тууралуу маалымат бюллетенинде көрсөтүлгөн маалыматты АӨБ колдонуучулар үчүн ресурс катары гана сунуштоодо, жана эч кандай түрдөгү кепилдик жок деп эскертүүдө. Жогорку сапаттагы мазмүндү сунуштаганга аракеттенүү менен бирге, АӨБ бул маалыматтын учурдагы абалын гана берет, эч кандай коммерциялык колдонуу, кандайдыр бир максатка колдонуу, керектөөгө кепилдик бербейт, жана автордук укуктарды сактоого же бузууга кепилдик бербейт. Маалыматтын туурасы жана толуктугу тууралуу АӨБ эч кандай кепилдик бербейт